

Warszawa, 23 lipca 2024 r.

GP.0002.2.2024

**Panie i Panowie
Członkowie
Polskiej Akademii Nauk**

**Dyrektorzy
Instytutów Naukowych
Polskiej Akademii Nauk**

Szanowni Państwo,

z ubolewaniem informuję, że w dniu 17.07.2024 r. na internetowej stronie Rządowego Centrum Legislacyjnego został opublikowany projekt ustawy o **zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk, którego zapisy, bez wątpienia, stanowią ogromne zagrożenie dla przyszłości Akademii.**

Wbrew wielokrotnym deklaracjom Ministra Nauki Dariusza Wieczorka składanym m.in. na posiedzeniach Prezydium PAN, na sesji Zgromadzenia Ogólnego PAN, a także w rozmowach z przedstawicielami kierownictwa Akademii, w ogłoszonym projekcie nie znalazły się rozwiązania postulowane przez środowisko Akademii, a wyrażone w stanowiskach Prezydium PAN i Zgromadzenia Ogólnego PAN. Co gorsze, projekt zawiera szereg zapisów godzących bezpośrednio w status i funkcjonowanie PAN, w tym:

- **Przeniesienie kompetencji organu nadzorującego PAN z Prezesa Rady Ministrów na ministra właściwego ds. nauki.** Wbrew wielokrotnym deklaracjom kierownictwa MNiSW, iż głównym celem projektu ustawy jest umocnienie pozycji PAN, proponowana zmiana doprowadzi do jej degradacji. Zapis ten jest zaprzeczeniem koncepcji funkcjonowania narodowych akademii nauk, które ze swej natury są eksperckim zapleczem dla najwyższych władz państwowych, a nie jedną z wielu agend resortowych.
- **Obligatoryjne** przyznanie członkom PAN, którzy ukończyli 75. rok życia, statusu członka-seniora z **czym wiąże się pozbawienie biernego prawa wyborczego, możliwości głosowania na Zgromadzeniu Ogólnym, na posiedzeniach Wydziałów, a nawet uczestnictwa w pracach komitetów naukowych i problemowych.**
- Zwiększenie udziału przedstawicieli Akademii Młodych Uczonych w Zgromadzeniu Ogólnym PAN do 70 osób oraz włączenie w skład Zgromadzenia, z głosem stanowiącym, dyrektorów instytutów PAN. Wraz ze wspomnianym wyżej ograniczeniem praw członków korporacji spowoduje to, że członkowie PAN **staną się mniejszością w Zgromadzeniu Ogólnym Akademii. Co więcej, członków Akademii będą wybierać dyrektorzy Instytutów oraz członkowie Akademii Młodych Uczonych!**
- Radykalny wzrost wpływu dyrektorów instytutów PAN na funkcjonowanie Akademii poprzez ich udział z głosem stanowiącym w Zgromadzeniu Ogólnym PAN i obsadzeniu połowy składu Prezydium PAN, przy jednoczesnym zmarginalizowaniu wpływu

korporacji na instytuty na poziomie wydziałów PAN. **To uniemożliwi wprowadzenie efektywnych działań sanacyjnych w instytutach, co w niektórych przypadkach mogłyby uchronić je przed likwidacją (warto wspomnieć tutaj przykład Instytutu Parazytologii PAN).**

- Utrzymanie zapisu o wyposażaniu majątkowym nowo powstałych instytutów przez Akademię. **Ze względu na szczupłość majątku PAN, uniemożliwi to powstawanie nowych jednostek naukowych PAN.**
- Wyłączenie ze składu Prezydium prezesów Oddziałów PAN.
- Przejęcie całości nadzoru finansowego nad PAN przez ministra właściwego ds. nauki. Oznacza to między innymi, że **przyszłe podziały subwencji będą uzależnione od preferencji aktualnie rządzącej opcji politycznej.**
- Stworzenie możliwości **woluntarystycznego odwoływania kanclerza PAN** przez ministra właściwego ds. nauki.
- Fikcyjność nadzoru Prezesa nad Akademią, wprowadzona m. in. **poprzez wyłączenie prezesa z procesu podejmowania decyzji majątkowych.**

Lista zapisów ustawy rujnujących funkcjonowanie PAN jest znacznie dłuższa i będzie przedmiotem pilnej analizy, o której wynikach będę Państwa na bieżąco informował.

Wraz z ogłoszeniem projektu ustawy, na stronie Rządowego Centrum Legislacyjnego zostało umieszczone zaproszenie do zgłaszania ewentualnych uwag do tego projektu w ramach konsultacji publicznych **w terminie do dnia 16 września 2024 r.** Na szczęście, wśród licznych podmiotów zaproszonych do procesu konsultacji, w tym, np., Związku Rzemiosła Polskiego, znajduje się również Polska Akademia Nauk. W związku z tym uprzejmie informuję, że na nadzwyczajnym posiedzeniu Prezydium PAN, które zwołam 8 sierpnia br. przedłożę wnioszek o zwołanie **Nadzwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego PAN w dniu 5 września br.** W programie obrad Zgromadzenia Ogólnego znajdą się dyskusja nad projektem ustawy o PAN autorstwa MNiSW oraz stanowisko Zgromadzenia Ogólnego PAN dotyczące tego projektu.

Szanowni Państwo!

Zdaję sobie sprawę z niefortunności terminu, w którym, ze względu na narzucony przez MNiSW kalendarz konsultacji, jestem zmuszony zwołać Nadzwyczajne Zgromadzenie Ogólne PAN. Apeluję gorąco do Państwa o uczestnictwo w Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Ogólnym PAN.
Wspólnymi siłami obronimy Akademię!

Z wyrazami szacunku

prof. Marek Konarzewski